

Warszawa, 18.09.2014r.

V.815.5.2014.LK

**Pani
Magdalena Gaj
Prezes
Urzędu Komunikacji
Elektronicznej
ul. Kasprzaka 18/20
01-211 Warszawa**

Szanowna Pani Prezes

W nawiązaniu do pisma z 21 sierpnia 2014 r., nr DDRT-WPK-6002-28/14(2) w sprawie możliwości wyłączenia mechanizmu CAPTCHA dla użytkowników Bezpłatnego Dostępu do Internetu, Rzecznik Praw Obywatelskich z przykrością zmuszony jest stwierdzić, że przedstawione przez Panią Prezes argumenty przemawiające za prawidłowością procedur stosowanych przez operatora BDI nie pozwalają na stwierdzenie, że problem dostępności ww. usługi dla osób starszych został rozwiązany. Dla uwidocznienia sytuacji, w jakiej znalazła się część użytkowników BDI, pozwolę sobie przywołać treść jednej ze skarg, których Rzecznik był adresatem.

Skarga ta pochodziła od osoby w wieku 80 lat, której podeszły wiek nie przeszkadzał dotychczas w znakomitym odnajdywaniu się w obecnej, „cyfrowej” rzeczywistości. Wiek jest jednakże naturalnym powodem pogorszenia się stanu wzroku zainteresowanego. Cierpi on mianowicie na tzw. zwyrodnienie plamki i bieguna tylnego. Jest to schorzenie drastycznie pogarszające ostrość widzenia, jedna z często występujących u osób powyżej 75 roku życia chorób (dotyka ok. 20% populacji w tym wieku, w wieku powyżej 80 roku życia, zaawansowane zwyrodnienie plamki i bieguna tylnego diagnozuje się u ponad 10% populacji¹). W związku z tym, że schorzenie pojawiło się u zainteresowanego w podeszłym wieku, nie występował on o wydanie

¹ Por. Aptekarz polski. Pismo Naczelnej Rady Aptekarskiej., październik 2013, nr 86/64, http://www.aptekarzpolski.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1567&Itemid=86 (dostęp: 1 września 2014 r.)

orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (nie było mu ono dotychczas potrzebne dla korzystania z jakichkolwiek uprawnień przewidzianych ustawą).

Obecnie, stoi on przed wyborem. Jeżeli nie wystąpi o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, nie będzie mógł korzystać z BDI, albowiem rozwiązanie kodu CAPTHA (nawet w „złagodzonej” wersji, wprowadzonej od 15 maja 2014 r.) jest dla niego niezwykle trudne. Operator BDI odmówił zaś wyłączenia mechanizmu CAPTHA na podstawie przedłożonych przez niego zaświadczeń lekarskich potwierdzających opisywane powyżej schorzenie.

Wbrew temu, co wskazała Pani Prezes, legitymowanie się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności jest bowiem **jedyną akceptowaną przez operatora BDI okolicznością pozwalającą na wyłączenie zabezpieczeń**. Wprawdzie na stronie internetowej operatora czytamy², że dla uzyskania wyłączenia mechanizmu CAPTHA, oprócz samego orzeczenia można przedstawić również legitymację Polskiego Związku Niewidomych lub „ważną legitymację wydaną przez właściwy organ [...] zgodnie ze wzorem określonym przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej”, jednak obie te legitymacje muszą dokumentować „znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu wady narządu wzroku”.

Dla wyjaśnienia kwestii wydawania ww. legitymacji, pozwolę sobie wskazać, że członkiem zwyczajnym Polskiego Związku Niewidomych może zostać wyłącznie osoba, która „ze względu na stan wzroku została uznana przez właściwy zespół orzekający za niepełnosprawną w stopniu znacznym lub umiarkowanym bądź została uznana przez inny organ orzekający za niezdolną do pracy czy innej działalności w zakresie odpowiadającym niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym”³. Legitymację osoby niepełnosprawnej, która potwierdza znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności może zaś uzyskać tylko osoba, która legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności⁴. Z powyższego wynika prosty wniosek – **osoba nie legitymująca**

² <http://www.aero2.pl/Bezplatny-Internet/Dla-uzytownikow-niedowidzacych> (dostęp 1 września 2014 r.)

³ Por. § 11 ust. 2 Statutu Polskiego Związku Niewidomych, <http://www.pzn.org.pl/pl/statut-pzn/860-rozdzia-iii-czlonkowie-ich-prawa-i-obowiazki.html> (dostęp 1 września 2014 r.)

⁴ Por. § 35 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2003 r., Nr 139, poz. 1328 ze zm.)

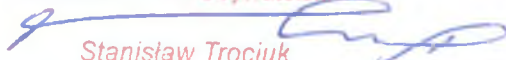
się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie może uzyskać likwidacji mechanizmu CAPTCHA. Zamienne z przedstawieniem samego orzeczenia, przedłożenie którejś z ww. legitymacji nie jest natomiast żadnym ułatwieniem dla osób, które orzeczeniem się nie legitymują.

Stosowana przez operatora BDI praktyka w rzeczywistości zmusza zatem osoby starsze, które nie legitymują się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności do przejścia niejednokrotnie długiej i żmudnej procedury administracyjnej zmierzającej do jego uzyskania. Spowodować to musi postawienie pytania, czy działania Aero2 są zgodne z podstawowym założeniem BDI, którym, jak sama Pani Prezes wskazuje⁵ jest „realizacja postulatu dostarczania tzw. >>Internetu socjalnego<<, czyli umożliwienia bezpłatnego dostępu do sieci Internet [...] osobom wykluczonym cyfrowo, nie mającym innej formy dostępu do Internetu”.

W związku z powyższym, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), proszę Panią Prezes o ponowne przeanalizowanie przedstawionego problemu, z uwzględnieniem wskazanych w niniejszym wystąpieniu okoliczności oraz o poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

⁵ <http://www.uke.gov.pl/stanowisko-prezesa-uke-w-sprawie-wprowadzenia-przez-aero2-mechanizmu-captcha-do-uslugi-bdi-13932> (dostęp 1 września 2014 r.)